

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos kultūros ministro

2010 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. ĮV-634

LIETUVOS NACIONALINIO MUZIEJAUS STATUTAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos nacionalinis muziejus (toliau – Muziejus) yra nacionalinė biudžetinė įstaiga, kaupianti, sauganti, tirianti, konservuojanti, restauruojanti ir populiarinanti Lietuvos archeologijos, istorijos ir etninės kultūros vertybes. Muziejaus pavadinimo santrumpa – LNM, Muziejaus centrinė buveinė – Arsenalo g. 1, LT-01100 Vilnius.

2. Muziejaus savininkas yra valstybė. Savininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos kultūros ministerija (toliau – Ministerija). Ministerija sprendžia Lietuvos Respublikos įstatymuose ir Muziejaus statute (toliau – Statutas) jos kompetencijai priskirtus klausimus.

3. Muziejus yra 1855 m. įkurto Vilniaus senienų muziejaus ir Lietuvių mokslo draugijos (1907–1941 m.) rinkinių paveldėtojas, jų istorijos ir veiklos tęsėjas.

4. Statutą tvirtina ir jį keičia Lietuvos Respublikos kultūros ministras (toliau – Kultūros ministras).

5. Muziejus yra įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotas viešasis juridinis asmuo, turintis antspaudą su savo pavadinimu.

6. Vieši pranešimai skelbiami Muziejaus interneto svetainėje www.lnm.lt, kurioje nurodomas įstaigos pavadinimas, teisinė forma, buveinė, kodas bei registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Muziejų.

7. Muziejaus veikla grindžiama Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu (Žin., 2000, Nr. [74-2262](#)), Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymu (Žin., 1995, Nr. [104-2322](#); 2010, Nr. [15-699](#)), Lietuvos Respublikos muziejų įstatymu (Žin., 1995, Nr. [53-1292](#); 2003, Nr. [59-2638](#); 2010, Nr. [48-2283](#)), kitais įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Kultūros ministro įsakymais, šiuo Statutu ir kitais teisės aktais.

8. Muziejus yra Tarptautinės muziejų tarybos (toliau – ICOM) institucinis narys. Muziejus savo veikloje atsižvelgia į ICOM statutą, Etikos kodeksą bei rekomendacijas.

II. MUZIEJAUS VEIKLOS TIKSLAI IR FUNKCIJOS

9. Muziejaus veiklos pagrindiniai tikslai:

9.1. kaupti ir išsaugoti Lietuvos archeologijos, istorijos ir etninės kultūros vertybes;

9.2. susieti nacionalinio paveldo istorinių vertybių kaupimą ir saugojimą su informacijos visuomenei teikimu, visuomenės švietimu, istorinės savimonės ugdymu;

9.3. saugoti ir puoselėti nacionalinės kultūros tapatumą;

9.4. plėtoti informacinę visuomenę;

9.5. skatinti nacionalinės kultūros atvirumą.

10. Įgyvendindamas tikslus, Muziejus vykdo šias funkcijas:

- 10.1. kaupdamas muziejines vertybes formuoja Lietuvos archeologijos, istorijos, etninės kultūros, ikonografijos, numizmatikos rinkinius;
- 10.2. organizuoja archeologų, istorikų ir etnografų ekspedicijas;
- 10.3. užtikrina sukauptų vertybių apskaitą, tinkamas saugojimo sąlygas, vertybių konservavimą ir restauravimą;
- 10.4. tiria ir sistemina sukauptus rinkinius;
- 10.5. rengia ekspozicijas, parodas, renginius Lietuvoje ir užsienyje, populiarina ir aktualizuoja archeologinį, istorinį ir etninį Lietuvos kultūros paveldą;
- 10.6. Muziejaus rinkinius ir veiklą pristato savo interneto svetainėje;
- 10.7. rengia, leidžia ir platina su Muziejaus veikla susijusius leidinius;
- 10.8. kaupia informaciją apie istorines lituanistines vertybes, esančias kituose Lietuvos muziejuose, privačiuose rinkiniuose, užsienyje;
- 10.9. įgyvendina kultūrinio bendradarbiavimo projektus Lietuvoje ir užsienyje;
- 10.10. kartu su švietimo įstaigomis rengia ir vykdo moksleivių švietimo programas;
- 10.11. rengia archeologijos, istorijos, etninės kultūros ir kitų su muziejaus veikla susijusių rinkinių kompiuterizuotos apskaitos programas;
- 10.12. padeda rengti muziejų veiklą reglamentuojančius teisės aktų projektus;
- 10.13. dalyvauja kartu su Ministerijos atstovais kontroliuojant kitų muziejų veiklą, juose esančių rinkinių apskaitą ir apsaugą;
- 10.14. prisideda prie muziejų darbuotojų tobulinimosi programų rengimo ir vykdymo;
- 10.15. atlieka savo rūšies Lietuvos muziejų ir juose esančių rinkinių metodinio apskaitos apsaugos, tyrimo ir eksponavimo centro funkcijas;
- 10.16. formuoja Muziejaus bibliotekos fondus;
- 10.17. atlieka kitas teisės aktuose numatytas funkcijas.

III. MUZIEJAUS FONDO RINKINIAI

11. Muziejaus fondo rinkiniai, atsižvelgiant į muziejinių vertybių išliekamąją vertę, skirstomi į:
 - 11.1. pagrindinį fondą;
 - 11.2. pagalbinį fondą;
 - 11.3. mainų fondą.
12. Muziejinės vertybės, esančios pagrindiniame, pagalbiniame ir mainų fonde, kaupiamos, tyrinėjamos, sisteminamos ir inventorinamos specializuotų lituanistinių rinkinių skyriuose.
13. Muziejaus pagrindinio fondo rinkiniai ir jų šifrai:
 - 13.1. archeologijos rinkiniai: EM – akmens amžiaus laikotarpis; AR – metalų laikotarpis;
 - 13.2. viduramžių ir naujųjų laikų archeologijos rinkiniai: AV – Vilniaus miesto archeologija; AM – miestų archeologija;
 - 13.3. etninės kultūros rinkiniai: EM – verslai, architektūra, interjeras, namų apyvoka; EMM – skulptūra, kryžiai; EMV – verbos, margučiai; EMD – liaudies meistrų darbai; EMO – apranga, tekstilė; EMS – tekstilės pavyzdžiai; EMA – liaudies meistrų tekstilė;
 - 13.4. istorijos rinkiniai: IM – įvairią istorinę vertę turintys daiktai; S – spaudai, antspaudai; R – raštija; IT – istorinė tekstilė; Au – auksas; AMi – auksas ir kiti metalai; Si – sidabras; SMi – sidabras ir kiti metalai;

13.5. naujausių laikų istorijos rinkiniai: DN – įvairūs istorinę vertę turintys daiktai; RN – raštija; IRN – išėivijos ir rezistencijos rinkinys; SAMi – auksas ir kiti metalai; SSMi – sidabras ir kiti metalai; Ssi – sidabras;

13.6. ikonografijos rinkiniai: T – tapyba; IMik – grafika; Kl – klišės; SK – skulptūra; Tl – mėgėjų tapyba; I – ikonos; Ž – filatelija; ATV – filokartija; Pl – plakatai; Ft – fotografijos; ENeg – negatyvai;

13.7. numizmatikos rinkiniai: N – monetos; NL – lobiai; NSi – sidabrinės monetos, medaliai; NAu – auksinės monetos, medaliai, žetonai; NB – popieriniai pinigai ir vertybiniai popieriai; NŽ – žetonai; ND – eksponatai, susieti su numizmatikos gamyba, plombos; M – medaliai, faleristika.

14. Muziejaus pagalbinio fondo rinkiniai ir jų šifrai:

14.1. archeologijos rinkinys – AP;

14.2. viduramžių ir naujųjų laikų archeologijos rinkinys – AMP;

14.3. etninės kultūros rinkiniai – EMP; tekstilė – TP;

14.4. istorijos rinkiniai: IPA – įvairūs eksponatai; IPR – raštija; ITR – istorinė tekstilė;

14.5. naujausių laikų istorijos rinkiniai: DNp, SNp – įvairūs istorinę vertę turintys daiktai; RNp – raštija; IRNp – išėivijos ir rezistencijos rinkinys;

14.6. ikonografijos rinkiniai: Tp – tapyba, ikonos; Gp – grafika, klišės; SKp – skulptūra; Žp – filatelija; Atp – filokartija; Fp – fotografija; Np – negatyvai;

14.7. numizmatikos rinkinys – NP.

15. Muziejaus mainų fondo rinkiniai ir jų šifrai:

15.1. ikonografijos – IkM;

15.2. numizmatikos – NM.

16. Inventoriaus knygos registruojamos Muziejaus archyve. Archyvas tvarkomas Lietuvos Respublikos archyvų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

17. Pagrindinės Muziejaus fondo lituanistinių rinkinių komplektavimo kryptys:

17.1. archeologija;

17.2. Lietuvos istorija;

17.3. Lietuvos etninė kultūra;

17.4. ikonografija;

17.5. numizmatika.

18. Muziejaus rinkiniai saugomi specializuotose saugyklose, Vilniuje (Arsenalo g. 1, Arsenalo g. 3, Arsenalo g. 3A, T. Kosciuškos g. 3).

19. Muziejinių vertybių konservavimą ir restauravimą atlieka Muziejaus struktūroje veikiantis Restauravimo centras.

IV. MUZIEJAUS EKSPOZICIJOS

20. Muziejus sukauptus rinkinius eksponuoja šiose ekspozicijose:

20.1. Vilniaus gynybinės paskirties paminkliniuose pastatuose:

20.1.1. Lietuvos archeologijos, istorijos ir etninės kultūros ekspozicijos Senajame ir Naujajame arsenaluose, Arsenalo g. 1 ir Arsenalo g. 3, LT-01143 Vilniuje;

20.1.2. Vilniaus aukštutinės pilies ikonografijos, kovų su kryžiuočiais ir ginkluotės ekspozicija Aukštutinės pilies Vakariniame bokšte, Arsenalo g. 5, LT-01143 Vilniuje;

20.1.3. Vilniaus gynybinės sienos istorijos ir ginkluotės ekspozicija Vilniaus gynybinės sienos bastėje, Bokšto g. 20/18, LT-01126 Vilniuje;

20.2. Paminkliniuose pastatuose:

20.2.1. Išeivijos dailininko K.Varnelio kūrybos, lituanistinių kolekcijų ir interjerų ekspozicija Kazio Varnelio namuose – muziejuje, Didžioji g. 24, 26, LT-01128 Vilniuje;

20.2.2. Nacionalinio atgimimo 1905–1918 m. ir Lietuvos valstybės atkūrimo 1918 m. ekspozicija Signatarų namuose, Pilies g. 26, LT-01123 Vilniuje;

20.2.3. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio 1987–1990 m. ekspozicija, Gedimino pr. 1, LT-01103 Vilniuje;

20.2.4. Spaudos draudimo ir „Varpo“ epochos ekspozicija Vinco Kudirkos muziejuje, V. Kudirkos g. 29, Kudirkos Naumiestyje, LT-71317 Šakių r.;

20.2.5. Nacionalinio atgimimo pradžios, „Aušros“ epochos ekspozicija Jono Šliūpo memorialinėje sodyboje, Vytauto g. 23 A, LT-00135 Palangoje;

20.2.6. Jono Basanavičiaus gimtinė ir Tautinio atgimimo ažuolynas, Ožkabalių k., Bartninkų sen., LT-70329 Vilkaviškio r.

V. MUZIEJAUS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

21. Įstaigos veikla organizuojama remiantis strateginiu ir metiniu veiklos planais, kurie rengiami vadovaujantis Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 (Žin., 2002, Nr. [57-2312](#); 2007, Nr. [23-879](#); 2010, Nr. [102-5279](#)).

22. Muziejui vadovauja direktorius, kurį Lietuvos Respublikos darbo kodekso ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka į pareigas skiria ir iš jų atleidžia Kultūros ministras.

23. Muziejaus direktorius:

23.1. organizuoja visą Muziejaus veiklą ir atsako už ją;

23.2. tvirtina Muziejaus:

23.2.1. organizacinę struktūrą ir darbuotojų pareigybių sąrašą, neviršijant nustatyto didžiausio leistino pareigybių skaičiaus, prieš tai suderinęs su Ministerija;

23.2.2. struktūrinių padalinių nuostatus;

23.2.3. darbuotojų pareigybių aprašymus ir Muziejaus darbo tvarkos taisykles;

23.2.4. ekspozicijų ir parodų teminius planus, parengtus publikuoti leidinius;

23.3. leidžia įsakymus;

23.4. užtikrina, kad Muziejaus finansiniai išsipareigojimai neviršytų jo finansinių galimybių;

23.5. užtikrina racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, veiksmingą Muziejaus vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, jos veikimą ir tobulinimą;

23.6. įstatymų nustatyta tvarka priima į darbą ir atleidžia iš darbo Muziejaus darbuotojus, skatina juos ir skiria jiems drausmines nuobaudas;

23.7. sudaro sutartis, išduoda įgaliojimus;

23.8. teisės aktų nustatyta tvarka atstovauja Muziejui visose valstybės ar savivaldybių institucijose ir įstaigose bei kitose institucijose;

23.9. sudaro komisijas Muziejaus veiklos problemoms spręsti;

23.10. Muziejaus tarybai pritarus, teikia Ministerijai pasiūlymus dėl Statuto pakeitimų.

24. Muziejaus veiklos organizavime patariamojo balso teise dalyvauja 15 narių Muziejaus taryba. Jos nuostatus ir sudėtį tvirtina direktorius, kuris yra Muziejaus tarybos pirmininkas. Į Muziejaus tarybos sudėtį įeina Ministerijos atstovas. Į Muziejaus tarybos posėdžius kaip konsultantai bei ekspertai gali būti kviečiami įvairūs specialistai iš kitų institucijų.

25. Muziejaus taryba svarsto:

- 25.1. strateginius ir metinius Muziejaus veiklos planus ir ataskaitas;
- 25.2. ekspozicijų ir parodų planus, leidybos planus;
- 25.3. Muziejaus organizacinę struktūrą, darbuotojų pareigybių sąrašą;
- 25.4. Statuto, darbo tvarkos taisyklių projektus;
- 25.5. kandidatus į Muziejaus struktūrinių padalinių vadovų pareigas;
- 25.6. Muziejaus ūkinę-finansinę veiklą.
- 26. Muziejuje veikia:
 - 26.1. Rinkinių komplektavimo komisija, kurios pirmininkas yra vyriausiasis fondų saugotojas. Vyriausiąjį fondų saugotoją konkurso būdu skiria ir jį atleidžia Kultūros ministras;
 - 26.2. Restauravimo taryba, kurios sudėtį ir nuostatus tvirtina direktorius. Tarybos pirmininkas yra vyriausiasis fondų saugotojas.
- 27. Muziejaus Rinkinių komplektavimo komisijos ir Restauravimo tarybos veiklą reglamentuoja Muziejuose esančių rinkinių apsaugos, apskaitos ir saugojimo instrukcija (toliau – Instrukcija), patvirtinta Kultūros ministro.

VI. MUZIEJAUS TURTAS

- 28. Muziejus finansuojamas iš valstybės biudžeto pagal asignavimų valdytojo patvirtintas sąmatas, laikantis Finansų ministerijos finansavimo taisyklių ir išdo procedūrų. Muziejui išlaikyti skiriama suma nurodoma valstybės biudžete atskira eilute.
- 29. Muziejaus turtą sudaro:
 - 29.1. ilgalaikis turtas:
 - 29.1.1. materialusis (pastatai ir kitas turtas);
 - 29.1.2. muziejinės vertybės, kurių apskaitą, saugojimą, restauravimo ir naudojimo tvarką bei saugojimo sąlygas reglamentuoja Instrukcija;
 - 29.1.3. nematerialusis turtas;
 - 29.2. trumpalaikis turtas (atsargos, finansiniai ištekliai ir kitas su muziejaus veikla susijęs turtas);
 - 29.3. Muziejaus lėšas sudaro:
 - 29.3.1. valstybės biudžeto lėšos;
 - 29.3.2. lėšos, skirtos tikslinėms programoms vykdyti;
 - 29.3.3. lėšos, gautos už mokamas paslaugas;
 - 29.3.4. fizinių ir juridinių asmenų parama;
 - 29.3.5. kitos teisėtai įgytos lėšos.
- 30. Muziejus šį turtą valdo patikėjimo teise, naudojami juo neatlygintinai, jį tausoja ir saugo.

VII. MUZIEJAUS TEISĖS IR PAREIGOS

- 31. Muziejus turi teisę:
 - 31.1. turėti sąskaitas viename iš pasirinktų Lietuvos Respublikos bankų, taip pat, Ministerijai leidus, po vieną užsienio valiutos sąskaitą bet kurioje užsienio valstybėje;
 - 31.2. Ministerijos leidimu steigti filialus, turinčius savo atskirą buveinę;
 - 31.3. teikti mokamas paslaugas, kurių sąrašą tvirtina Kultūros ministras, bei nustatyti jų kainas;
 - 31.4. teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis valdyti, naudoti, saugoti valstybės jam patikėjimo teise perduotą turtą bei juo disponuoti;

31.5. tvarkyti savo ūkinės-finansinės veiklos apskaitą ir teikti Ministerijai bei kitoms teisės aktuose nustatytoms institucijoms apie ją reikiamą informaciją;

31.6. Ministerijos leidimu sudaryti sutartis ir priiinti išipareigojimus, susijusius su Muziejaus turto naudojimu;

31.7. atsiskaityti už pateiktas prekes, suteiktas paslaugas ir atliktus darbus bet kuria sutarta forma, neprieštaraujančia Lietuvos Respublikos įstatymams ir kitiems teisės aktams;

31.8. gauti paramą.

32. Muziejus privalo:

32.1. naudoti iš valstybės biudžeto gaunamas lėšas tik Muziejaus statute numatytiems tikslams įgyvendinti ir tik pagal asignavimų valdytojo patvirtintas išlaidų sąmatas;

32.2. užtikrinti Muziejaus darbuotojams saugias darbo sąlygas;

32.3. teikti Ministerijai ir kitoms teisės aktuose numatytoms institucijoms savo veiklos ir finansines ataskaitas bei strateginius ir metinius darbo planus;

32.4. garantuoti įstaigos finansinių, statistinių ir rašytinių ataskaitų teisingumą;

32.5. teisės aktų nustatyta tvarka teikti Juridinių asmenų registro tvarkytojui duomenis apie šio registro objektus.

33. Muziejus gali turėti kitas įstatymuose ir kituose teisės aktuose numatytas teises ir pareigas.

VIII. DARBO SANTYKIAI IR DARBO APMOKĖJIMAS

34. Muziejaus darbuotojų darbo santykius ir darbo apmokėjimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, Lietuvos Respublikos muziejų įstatymas, šis Statutas, darbo tvarkos taisyklės bei kiti teisės aktai.

35. Įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka sudaromos visiškos materialinės atsakomybės sutartys su Muziejaus rinkinių saugotojais bei kitais materialiai atsakingais darbuotojais.

IX. MUZIEJAUS VIDAUS ADMINISTRAVIMO KONTROLĖ

36. Muziejaus finansinės veiklos kontrolę Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka vykdo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė ir kitos institucijos.

37. Muziejaus vidaus auditą atlieka Ministerijos Vidaus audito skyrius.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

38. Muziejus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka gali turėti emblemą ir kitą atributiką.

39. Muziejus gali baigti savo veiklą arba būti pertvarkytas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
